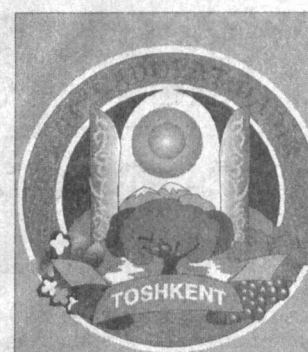

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил 1 июлдан
чиқа бошлаган

Шаҳар ижтимоий-
сиёсий газетаси

№ 153 (9.191)

1998 йил

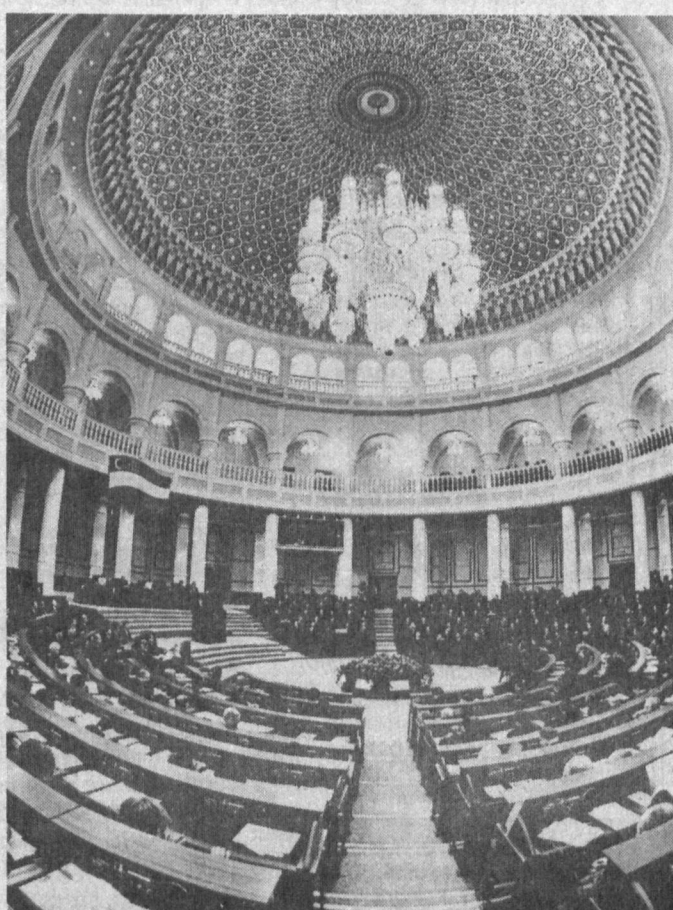
28 декабрь, душанба

Сотувда эркин нархда

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси тўғрисида

АХБОРОТ

тўғрисидаги қонунни тасдиқлади.

Саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва аҳолига хизматлар кўрсатиш қўмитаси раиси И.Кочмарик сессияда Радио частота спектори тўғрисидаги қонун лойиҳасини муҳокама қилишда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси «Электроника институт» директори Ў.Рахмонов, Тошкент вилояти Бўстонлиқ тумани ҳокими А.Абдувасилов, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш акциядорлик бирлашмасининг бош директори В.Кучеров, Сирдарё вилояти Ширин шаҳ-

ларида «Аста-секин топширишни кўзда тутишни айтиди.

Давлат бошлиғи ижтимоий ўзини ўзи бошқариш ривожлантиришнинг учта асосий йўналишини белгилаб берди. Биринчидан, маҳаллий ҳаётга доир масалаларни ҳал қилиш учун бу органларга кенг ваколат бериш, иккинчидан, улар зиммасига юклатилган вазифаларни қўнун билан мустақамлаб қўйиш ва шу йўл билан уларнинг нуфузини ошириш, учинчи йўналиш, ўзини ўзи бошқариш органларининг молиявий базасини мустақамлаш билан боғлиқ.

Президент қонун лойиҳаси янги тахрирининг ўзига хос жиҳатларини кўрсатиб, депутатларнинг эътиборини аҳолининг кам таъминланган табақаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш учун бюджетдан ажратилган маблағни тақсимлаш ишида оқсоқолларга қарол, аҳоли коммунал хизмат ҳақини тўла тўлашни ташкил этишда юқори натижаларга эришган ўзини ўзи бошқариш органларининг ҳодимларини рағбатлантириш бўйича кенг ҳуқуқлар беришга қаратди. Тўловларнинг юз фоиз тушуми таъминланса, унинг бир қисmini маҳалла тасарруфи учун бериш кўзда тутилмоқда.

Даромадлари бу хизматлар ҳақ тўлаш имконини бермайдиган оилаларга ёрдам кўрсатиш зарурлигида эътибор қаратилди. Маҳалаларда ҳуқуқ-тартибот ва қонунийликни мустақамлашга жамоатчиликни жалб этиш, фуқароларнинг сиёсий фаоллигини бутун қорал билан ошириш зарурлиги алоҳида қайд этилди. Фуқароларнинг ўзини

ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги қонун лойиҳасини барча даражадаги депутатлар иштирокида батафсил муҳокама қилиш, одамларнинг фикрини, уларнинг қатъий фуқаролик маъқеини аниқлаш мақсада мувофиқлиги таъкидланди.

Олий Мажлис қонун лойиҳасини биринчи ўқишда маъқуллаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Депутатлар Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Ф.Муҳитдинованинг нодавлат нотижорат ташкилотлари тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тинглади.

Депутатлар Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Ф.Муҳитдинованинг нотижорат ташкилотлари тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тинглади.

Депутатлар Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Ф.Муҳитдинованинг нотижорат ташкилотлари тўғрисидаги қонун лойиҳаси ҳақидаги маърузасини тинглади.

Олий Мажлис Ўзбекистон Республикасининг бир қанча давлатларро битимларини ратификация қилди, ўз ваколатларига оид бошқа айрим масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси шу билан ўз иштини якунлади.

ДАВР САДОСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

- Ўзбекистон Республикаси Президенти «Истеъмол товарларининг айрим турларини олиб келиш ва олиб чиқиш кетиши тартибга солишга доир қўшимча қоратдирилар тўғрисида»-ги Фармонга имзо чекди.
- Ўзбекистон Республикаси Президенти «Давлат-тижорат Халқ банкни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»-ги Фармонга имзо чекди.
- Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджети тўғрисида» қарор қабул қилди.
- Жаҳон иқтисоди ва дипломатияси университетида «Замонавий оила: келажак муаммолари ва режалари» мавзусида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.
- Тошкентда «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий Кенгашининг пленуми бўлиб ўтди.
- «Тошкент тахриба механика заводи» Ўзбек — Исроил қўшма корхонасида мамлакатимизда биринчи бўлиб қуёш нурларидан фойдаланган ҳолда сувларни иситишга мўлжалланган қуёш мослагичларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.
- Бугун «Дийдор» реклама-ахборот фирмасида ушбу фирма ва «Ўзбекистон — Словакия» жамиятининг фаол иштирокида кўргазма очилди. Унда словакиялик мусавирлар — Ярилла Велька, Душан Секела, Даниел Биделницаларнинг асарлари, шунингдек, таниқли сураткаш Фарҳод Қурбонбоевнинг Президент Исроил Каримовнинг Словакия Республикасига дастлабки расмий ташрифи тўғрисида ҳикоя қилувчи асарлари намойиш этилмоқда.

ЖАҲОНДА

- Бельгия парламенти Ўзбекистон Республикаси ва Европа Иттифоқи ўртасидаги Шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Битимни ратификация қилиш ҳаёратини тугаллади. Бельгия ушбу Битимни расман ратификация қилган ўн тўрттинчи давлат бўлди.
- Россия ва Белоруссия Президентлари Б. Ельцин ва А. Лукашенко Москвада Россия билан Белоруссиянинг бирлашуви тўғрисидаги сиёсий Декларацияни, Россия ва Белоруссия Иттифоқи фуқароларининг тенг ҳуқуқлари тўғрисидаги Шартномани ва ҳўжалик субъектларининг кенг шароитларини яратиш тўғрисидаги Битимни имзоладилар.
- Эрон Тожикистонга 25 миллион доллар ҳажмида кредит ажратди.
- Россия Федерацияси Давлат Думаси кўпчилик овоз билан келгуси йилнинг бош молиявий ҳўнун — бюджетни қабул қилди.
- Украина бундан буён ҳам сиёсий ва иқтисодий ислохотлар йўлидан оғишмай бораверди. Бу ҳақда Украина Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишида Бош вазир Валерий Лустовойтенко айтди. У ҳўкуматга «Украина-2010» режасининг лойиҳасини тақдим этди.
- Ўтган шанба кўни Қирғизистон парламентининг сессиясида Президент Аскар Абаевнинг тақлифига кўра Бош вазир сайланди. Илгари Республика давлат мулки жамғармасига раҳбарлик қилган 54 ёшли Жумабек Ибраимов Қирғизистон Бош вазирли бўлди.
- Япония билан Эрон қўрал-яроғларни тарқатмаслик ва қўрсотмаслик, терроризмга қарши кураш соҳаларида биргаликда қўн-ғайрат сарфлаш ҳақида келишиб олишди. Япония ташқи ишлар вазири Масахико Комура ва унинг эронлик ҳамкасби Камол Харазий бу ҳақда қўшма матбуот анунамиди айтишди.
- Озарбайжонда тўрт нафар ҳарбий Ватанга ҳўннат қилишдаги айби учун суғда тортилди.
- БМТ Хавфсизлик Кенгаши Бош котиб Кофи Аннанинг кўрсатмасига биноан Кипрдаги БМТ тинчлик қўларининг ваколатини 1999 йил 30 июнгача узайтиришга қарор қилди.
- Туркия Президенти Сулаймон Демирел иқтисодиёт ва савдо вазири 54 ёшли Ялим Айриза янги ҳўкумат тузиш вазифасини топишди.
- Оренбурглик станоксозлар Асака автомобилсозларининг дастлабки бюртмасини бажардилар.
- Ирок БМТ ҳарбий назоратчиларининг мамлакатга қайтиб келишига йўл қўймаслиги ҳақида яна баёнот берди.
- Шарият суди Чеченистон Республикаси парламенти фаолиятини тўхтатди. У депутатларнинг фаолиятини исломга зид деб топди.
- Сьерра Леоне пойтахтидаги нотинч вазият муносабати билан кўпгина мамлакатларнинг дипломатик маҳкамалари ўз ҳодимларини қўшни Сенегалга қўчирмоқдалар.
- Руминия Президенти Эмил КонстантINESКУНинг АКШга қилган расмий ташрифи нўҳўсига өтди.
- Янги йил арафасида дунёнинг турли мамлакатлари аҳолиси соғва-салом ҳарид қилишга охиқмоқда. Қўллаб америкаликлар эса «Интернет» тармоғи орқали маҳсулот харид қилишни афзал қўрмоқдалар. Бу беҳиз эмас, зеро, вақт тигиз даврда навбат кўтишдан кўра уйда бамайлихотир исталган маҳсулотни танлаш маъқул. Буни яхши англаган савдо компаниялари ҳўзининг ўзидаёқ «Интернет» рекламиси учун салкам 4 миллион доллар сарфладилар.
- Жазоир гарбидан 150 километр узоқликда кетаётган автомобиллар қарвонига қўлинган ҳўжум оқибатида саккиз нафар ҳарбий хизматчи ҳўлак бўлди, 15 киши жароҳатланди.

Анқоманлар

ХўЖАЛИКНИ ҚўРИТИШ МАСАЛАЛАРИГА ЭЪТИБОР

Маълумки, бугунги кўнда республикамиз иқтисодий ҳаётида хўжалик қўритувчи субъектлар ўртасидаги шартномалар муносабатларини тўғри йўлга қўйиш масаласи муҳим аҳамият касб этмоқда. Шу йилнинг 1 ноябидан бошлаб қўнча қирған «Хўжалик қўритувчи субъектларининг шартномалар-ҳўқуқий базаси тўғрисидаги Қонуннинг Ўз олдига қўйган мақсади ҳам шартномалар муносабатларини тўғри йўлга қўйишдан иборатдир.

Шу жиҳатдан олганда қўнча Тошкент шаҳар ҳўқимлигида шаҳар адлия бошқармаси ва Хўжалик суди ҳамкорлигида ўтказилган семинар-кенгаш хўжалик қўритувчи субъектлар ўртасида шартномалар муносабатларини бугунги кўн талаблари даражасида ташкил этилганлиги билан аҳамиятга моликдир.

Семинарни кириш сўзи билан очган Тошкент шаҳар ҳўқимининг биринчи ўринбосари Аҳмажон Миржалолов қўнча раҳбарларининг бозор иқтисодиёти шартинда ҳўқуқий саводдон бўлиш ҳақини қўнчалардан ўртасида амалга ошириладиган иқтисодий муносабатлар қўнча ҳўжатлари асосида бўлиш ҳўзирги замон

тақозоси эканлигини таъкидлади. Семинар-кенгашда сўзга чиққан нотиклар ўз сўзларида хўжалик шартномаларини тузиш, ўзгартириш, бекор қилиш тартиби, бу борада қўнча ва ташкилотларда учраётган муаммолар ва уларнинг ечимини, шартнома мажбуриятлари бажарилишининг аҳоли, хўжалик шартномаларини тузиш ва улар ижросини таъминлашда қўнчаларнинг юрдиқ хизмат ҳодимларининг ролини ошириш, бозор иқтисодиёти шартинда қўнча ва ташкилотлардаги қўнча қўнчаларини тўғрисида аниқ далиллар асосида гапирдилар.

(Ўз муҳбиримиз).

НУРЛИ ИСТИҚБОЛГА КОМИП ИШОНЧ

Шу йилнинг 23 декабрида Вазирлар Маҳкамасида ислохотлар самарасини ошириш борасида маҳаллий ҳўқимият идоралари масъулиятини кўчайтириш, кишлоқ хўжалигида иқтисодий ислохотларни қўқурлаштириш, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури бўйича академик лицейлар ва касб-ҳўнар коллежлари қўрилишини жадаллаштириш масалаларига бағишланган мажлис бўлиб ўтди. Унда давлатимиз раҳбарининг сўзлаган нўтки давримизнинг долзарб масалаларини қамраб олганлиги билан кенг жамоатчилик диққат-эътиборини қозонди.

- Ҳўснидин ТЎЖИЕВ, «Ўзбеккабель» давлат хиссдорлик жамияти бошқарувининг раиси;
- Маъмура РОЗИЕВА, 127-акционерлик транспорт корхонаси ҳодимлар бўлими бошлиғи;

— Президентимизнинг ҳар бир чиқаришларини мамлакатимиз аҳли қатта қизиқиш билан қўтиб олади. Чўнки йўлбошимизнинг ҳар бир маърузалари ўзининг ҳаётийлиги, қўқур таҳлилий руҳи, дастурий мазмўни билан ажралиб туради. Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисда эса бир қатор масалалар билан бирга кишлоқ хўжалиги ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Чўнки бу соҳа иқтисодиётимизда етакчи ўринни эгаллайди.

Албатта гап иқтисодиёт ҳақида бора экан, биз саноатчилар ҳам бундан ўзимизга тегишли ҳўсала чиқариб олишимиз керак. Чўнки ҳар бир жабҳадаги бугунги тараққийтимизни иқтисодиётимиз белгилаб бўлмайди.

Президентимиз бу ҳақда гапирар туриб яна бир жиҳдий муаммони ўртага ташладилар. Бу боқимданлик иллатидир. Уйлаймики, собиқ тузумдан қолган бу иллатни ҳаётимиздан ситиб чиқариш фўрсати келди. Ҳўсу-сан, мен ўзим раҳбарлик қилаётган қорхонани олайлик. Яширмайман, бизда ҳам шундай қайфият ҳўк сўрган вақтлар бўлди. Қарасак бу ҳўлатда ишимиз ривож қўринмайди-ган. Бундан танқидий ҳўсала чиқариб, ишимизга бутўнлай ўзгача муносабатда ёндашдик. Ҳўзир жаҳон бозоридида муносиб ўрин эгаллаган қорхонамизнинг иқтисодий барқарорлиги ҳам ана шундандир.

Мана бир мисол. Жорий йилда республикада 104 та хўжалик санациялаштирилди. Мазкур жамоаларга янги раҳбар кадрлар бошқарувга келди. Натижада юқоридидаги хўжалиқларнинг қўпчилиги яхши натижалар билан йилни якунлашга эришмоқдалар. Бундай ҳаётий

Мисолларни қўллаб келтириш мумкин. Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури-ни изчил амалга ошириш тараққийтимизнинг ўзи тақозо этаётган бош масала эканлигини ана шулардан ҳам билса бўлади.

• Рашид БОЙТУЛЛАЕВ, А. Абдурахмонов номидаги Тошкент политехникуми ўқитувчиси;

— Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисда йўлбошимизнинг «Фарзандларимиз биздан кўра билимли, қўчли, доно ва албатта бахтли бўлишлари шарт», — деган шижоатли сўзлари бор-йўлда йўл қатъий ва кенг истиқболда эканлигини яна бир бор намўён этди. Шу мақсадда мамлакатда янги ўқув муассасалари — академик лицейлар ва касб-ҳўнар коллежлари қўрилиши ва уларнинг моддий-техника базасини мустақамлашга 30 миллиарддан ортиқ маблағ ажратилди. Бу демек республикамизнинг барча вилоятларида келгуси йилдан бошлаб дунё андозалари талабларига жавоб берадиган энг замонавий илм даргоҳлари ташкил этилиши учун пўхта замин яратилди.

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг XIII сессиясида ҳам таълим соҳасини янада ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Бу соҳа учун 143 миллиард сўм маблағ ажратилди. Бу ўтган йилга нисбатан анча кўпдир. Қўриниб турибдики, буларнинг барчаси ёш авлоднинг ҳар томонлама камол топириш, мустақил юртимизга савдоқат руҳида тарбиялашга хизмат қилади.

Кадрлар масаласи биз мўраб-бийлар зиммасига ҳам қатта масъулият юқлайди. Ёшлар тарбияси билан боғлиқ қўндалик фаолиятимизга ана шундан келиб чиққан ҳўлда ёнда-ишимиз керак.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

26 декабрь кўни биринчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгашининг ўнчинчи сессияси бўлиб ўтди. Сессия ишида шаҳар ҳўқимининг ўринбосарлари, пойтахтдаги бошқармалар, бирлашмалар, концернлар, ташкилот ва муассасалар раҳбарлари, туман ҳўқимлари ва уларнинг ўринбосарлари иштирок этди.

Сессия кўн тартибидида биринчи масала — 1998 йил режаларининг якунлари ва 1999 йилда Тошкент шаҳрини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш вазифалари ҳақида Тошкент шаҳар ҳўқими Қўлим Тўланов маъруза қилди.

Нотик 1998 йилдаги иш натижаларини таҳлил қилиб, шаҳарда жорий йилда асосий эътибор иқтисодий ислохотларни қўқурлаштириш чора-тадбирлари, оила манфаатларини таъминлаш борасидаги дастур ва тадбирларни амалга ошириш ҳақинда 1998 йилда халқ хўжалигини ислох қилишнинг устувор йўналишлари этиб белгиланган вазифаларнинг бажарилишига қаратилганлигини таъкидлаб ўтди.

Маъруза юзасидан музокараларда Тошкент шаҳар Кенгашининг саноат, транспорт ва алоқа масалалари бўйича доимий комиссияси раиси, Ҳамза тумани ҳўқими Р. Муҳаммадхўжаев, «Нон-паста» хиссдорлик жамияти бошқаруви раиси Ф. Маликов, «Тошкент чинни заводи» хиссдорлик жамияти бошқаруви раиси Ф. Раҳматуллаевлар сўзга чиқдилар.

Тошкент шаҳрининг 1999 йилги бюджетни тўғрисида шаҳар молия бош бошқармасининг бошлиғи Б. Тўхиров маъруза қилди. Шу масала бўйича Тошкент шаҳар Кенгашининг иқтисодий ислохотини, маҳаллий бюджетни шакллантириш масалалари бўйича доимий комиссияси раиси Р. Ҳўломов қўшмча маъруза қилди.

Сессияда шўнингдек «Оила манфаатларини таъминлаш борасида 1998 йилда амалга оширилдиган чора-тадбирлар Давлат дастурининг бажарилиши тўғрисида» Тошкент шаҳар ҳўқимининг ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар қўмитасининг раиси Ф. Абдураҳимова ва «Профессионал коллежлар ва академик лицейларнинг 1998-2005 йилга мўлжалланган моддий-техник базасини ривожлантириш дастурининг таътиқ этилиши ҳақида» Тошкент шаҳар ҳўқимининг ўринбосари Э. Эрназаровнинг маърузалари тинглади.

Сессия кўриб чиқилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди. Сессияда шўнингдек бошқа масалалар ҳам кўрилди.

Шахримизда фаолият кўрсатаётган «Тош-сут» хиссдорлик жамияти ўзига хориждан ишончли ҳамкор кидираётган, янги технология асосида сифатли маҳсулотлар тайёрлашни йўлга қўйган жамоалардан бири саналади.

Бугунги кунга келиб корхонада сут ва сут маҳсулотларининг 10 дан ортқ тури ҳамда турли мева шартлари тайёрланиб, пойтахтимиз аҳолиси дастурхонига тортилмоқда. Айниқса, 1996 йилда Швециянинг «Тетра-пак» линияси ўрнатилган цехда тайёрланаётган шартлар, сут ҳамда тозаланган сув маҳсулотлари ўзининг қадоқлангани, сакланиш мuddатининг узоклиги, хуштаъмлилиги билан харидорларга манзур бўлмоқда.

— Биз асосан хом ашёни мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган консерва заводларидан, сутни эса Тошкент вилояти жамоа хўжаликларида шартнома асо-

Саноат

ИЗЛАНИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

сида оламиз, — дейди хиссдорлик жамияти раиси Рустам Юсупов. — Лекин кейинги вақтда жамоа хўжаликларининг сут етказиб бериш, унинг сифати таълиги албатта ишимизга салбий таъсир этмоқда. Бунга сабаб айрим жамоа хўжаликлари фермаларининг ўзидан кичик корхоналар очилиб, тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Хусусий тадбиркор ва ишбилармонларнинг кўпайгани яхши. Албатта, бизга рақобатчиларнинг пайдо бўлиши маҳсулот сифатига, харидор дидини алоҳида ўрганишга, янги-янги маҳсулот турларини яратиш йўлида изланишга ундайди. Лекин чет элдан асбоб-ускуна келтириб, уни ишга тушириш билан иш битмайди. Чунки кўпчилик жамоа хўжаликларида бунинг учун санитария қоидаларига жавоб берадиган алоҳида хоналар йўқ. Ундан ташқари у ерларда турли хил микроблардан тозаловчи мосламалар мавжуд эмас. Бизнинг корхонамизда эса олиб келинган сут маҳсус мослама орқали 147°C да қайнатилади ва бу ҳароратда ҳар қандай микроб ҳам барҳам топади.

Корхонада бир йилдирки, Америка билан ҳамкорликда ташкил этилган «Санджус продекшн» кўшма корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Ушбу корхонада тайёрланаётган цитрус мевалари ҳамда шоколадли шартлар харидорларга манзур бўлмоқда. Цитрус меваларидан шарт тайёрлаш учун хом ашё Голландиядан келтирилади. Бунинг учун Голландиянинг «Делер» фирмаси билан ҳамкорлик қилинмоқда. Шунингдек кўшма корхона маҳсулотлари шахримиздаги «Демир» супермаркети орқали сотилмоқда. Шунинг ҳам айтиш ўринлики, Туркиянинг «Демир» фирмаси жамоаси хиссдорлик жамиятининг 14 фоиз акцияларини сотиб олганлар.

— Ушбу фирма билан ҳамкорлигимиз ўз самарасини бермоқда, — дейди корхона раҳбари ўз сўзини давом эттириб. — Келгусида эса «Демир» фирмаси билан шерикликда корхонамизини кўшма корхонага айлантириш режамиз бор. Ана шунда цехларимизга юксак унумли замонавий ускуналар ўрнатиб, янада сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқарамиз. Айни кунларда эса Финляндиянинг «Элопак» фирмаси билан ҳамкорлигини йўлга қўймоқдамиз. Ушбу фирмидан янги технология келтириб ўрнатиш учун музокаларлар кетмоқда. Янги технология асосида ҳимояланган маҳсус қозғоқ қутиларда қатқ ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз. «Элопак» фирмасининг ушбу технологияси асосида 1 соатда 2000 та қозғоқ қутиларда маҳсулот тайёрлаш имконияти бор. «Элопак» технологияси жаҳон тажрибаларида синалган, сифатли маҳсулот қафолатини бериш билан озиқ-овқат саноатида ўз мавқеига эга.

Корхонада янги маҳсулот турларини яратишга алоҳида эътибор берилмоқда. Айниқса, ушбу йилда маҳаллий хом ашёдан тайёрланган помидор, узум, шафтоли шартларни кичик-кичик қозғоқ қутиларда тайёрланганини айтиш лозим. Лекин бундай саклаш мuddатига эга бўлган қозғоқ қутиларнинг четдан валюта хисобига келтирилиши тайёр маҳсулот нархининг ошиб кетишига сабаб бўлмоқда. Албатта, бундай қозғоқ қутиларни ўзимизда ҳам тайёрлашни йўлга қўйсак, маҳсулотнинг харидоригирлиги янада ортган бўларди.

Ҳозирда кўшма корхона маҳсулотлари, қўшни давлатларга ҳам экспорт қилинмоқда. Жорий йилда Қирғизистонга 150 минг долларлик маҳсулот тоборилди. Келгусида эса бошқа хорижий давлатларга ҳам маҳсулот экспорт қилиш режалаштирилган.

Шарифа ИЛЁСОВА.

Республикаимизга кучли инвестор сифатида кириб келган Жанубий Корея автомобилли, электроника, турли сервис хизматларини йўлга қўйди. Шунингдек, мутахассислар айирбошлаш, илм-фан ва маданият соҳаларидаги ҳамкорлик ва ҳамжihatликларни ҳам эътироф этамиз. Биз ҳамкорлигининг янги қирраларидан бири хисобланган Ўзбекистон — Жанубий Корея давлатлари асос солган «ЎзДЭУбанк» фаолияти хақида тўхталмоқчимиз.

1997 йилнинг 14 майида пойтахтимиз Тошкентда ташкил толган мазкур кўшма банкнинг муассислари: «ДЭУ Секюритиз» яъни «ДЭУ» компаниясининг кўмматбаҳо қозғоқлар билан шугулланувчи шўъбаси, Европа тараққиёт банки, Корея — Америка Кўшма банки, Ўзбекистон Миллий банки, Ўзбекистон акционерлик тижорат «Турон» банкларини хисобланган. Бу банк фаолияти диёримизда, шунингдек, хориж мамлакатларида эътибор топиб, ишонч қозонаётгани бизда унинг хизматлари билан яқиндан танишишимизга омил бўлди. Биз «ЎзДЭУбанк»нинг миллий валюта бўлими бошлиги Шерали Пармонов билан суҳбатлашар эканмиз, у киши дастлаб банк фаолияти, унинг таркибий қисми бўлган бўлимлар ишига эътиборни қаратди.

— Бизнинг банкимиз асосан Миллий валюта бўлими, хорижий валюта, экспорт-импорт операцияларини бошқариш,

чет эл ва Ўзбекистон ҳудудидаги қимматбаҳо қозғоқлар билан ишлаш ҳамда кредит бўлимларидан ташкил толган.

Миллий валюта бўлимининг ҳукуматимиз қарорлари ва Марказий банк кўрсатмалари асосида миллий валютани қаддини ошириш, ижтимоийнинг кунлик тўловларини тез ва ўз вақтида ўтказиш бўйича иш юритади. Уларга қўшма мuddатли ва узок мuddатли депозитларни олишда кўмак беради.

Маълумки, банк бор жойда рақам ва кўрсат-

дан кўмак бермоқда.

— Шерали ака, кредит-қарз ҳавола қилиш бўлими хақида тўхталашдан аввал, кредит қимматга берилади? Шу хусусда батафсил тўхталсангиз?

— Қарз беришда биз асосан ўзимизнинг мижозларимиз хисобланган давлат ишонарлиги, саноат ва бошқа ишхоналарга берамиз. Мижозларимиздан бирортаси қарз сўраб келса, унинг аризаси Ўзбекистон Республикаси Марказий банки кўрсатмалари асосида ўрганиб чи-

Биз ва жаҳон

ИШОНЧЛИ ҲАМКОР

кичлар таққосланиб борилади. Банкимизнинг ўтган йилги қўйилган депозитларини бу йилгилари билан таққослаганимизда ўз фойдани олиб кетди. Узок мuddатли депозитларимиз бир ўз эллик фойизга ошди. Албатта, банкимиз жаҳон андозаларига ҳар томонлама яқинлаштирилган банк. Бизнинг хорижий банклар билан узаро ваколатли ҳисоб рақамларимиз бор. Масалан, Германияда, Буюк Британияда, Америкада валюта ҳисоб рақамлари очилган.

Давлат ва банклар бор экан, чет эл билан муомала қилинади. Бунда шубҳасиз экспорт, импорт муомаласига эътиҳоз сезилади. Республикаимиз асосан пахтачилик билан шугулланади. Кўп ишхоналар ўзларининг тайёр маҳсулотларини четга экспорт қилишмоқда. Айнан мана шу бўлимининг ишхоналарга жуда яқин-

қилиди, кредит, қарз берувчи бўлим мутахассислари томонидан чўқур анализ қилинади. Ишончнинг кредит қобилияти, молиявий аҳолининг атрафлича ўрганиб чиқиб, бир ҳафта мобайнида кредит бериш ёки бермаслик ҳақида қарор берилади.

Навбатдаги бўлим фаолияти хақида тўхталганимизда асосан Ўзбекистон ҳудудида қимматбаҳо қозғоқлар бозори тўғрисида гапирганимиз керак бўлади. Юқорида айтиб ўтдикки, «ЎзДЭУбанк» мижозларимиздан катта миқдорда қўшма ва узок мuddатли депозитлар жалб қилиб, шу депозитларни республикаимиз кўмматбаҳо қозғоқлар бозорида жойлаштириб, фойда олади. Давлат томонидан чиқарилган қўшма мuddатли давлат облигация бозорида фаол қатнашиб келмоқда. Бундан ташқари, бўлимининг чет

эл банклари масалан, Европа банклари, Америка ва Осиё банклари билан узок мuddатли депозитлар қўйиб, улардан фойдалар олиш билан шугулланиб келмоқда.

— Банк маъмурияти ва мутахассислар хақида ҳам икки оғиз айтсангиз.

— Банкимиз раҳбари Қванг-Янг Чой кўп йиллар мобайнида чет эллар банкларида хизмат қилиб келган. Америка, Германия банкларида, Осиё банкларида раҳбарлик лавозимларида ишлаган. Бизнинг банк фаолиятини ҳам яхши йўлга қўйишда бу жаҳоннинг хизматлари катта.

Биздаги ҳамма мутахассислар хорижий тилларда бемалол гаплаша олишади. Қолаверса, банк биноси пойтахтимизнинг марказида жойлашган. Мана шу ўринда Корея — Ўзбекистон ўртасидаги дўстона муносабатнинг тимсоли сифатида бизнинг банкимиз фаолиятига баҳо бериш керак. Ҳозирги кунда бизнинг банкимизда хориждан келган турт нафар мутахассис ишламоқда. 30-40 нафар маҳаллий мутахассислар ишламоқда. Банкимизнинг шундай шори бор: «Банк мижоз учун хизмат қилиши керак, мижозлар банк учун эмас». Ҳозирги кунда банкимизнинг обрўси нафақат Ўзбекистон ҳудудида, балки чет эл банклари орасида олиб бормоқда. Ундан ташқари пул бор жойда ишонч бўлиши керак. Шу кунгача мижозлар ишончини банкимиз оқлаб келди. Бундан кейин ҳам мижозларимиз билан узаро ишонч, ҳамкорлик асосида ишлаш ниятимиз бор.

Суҳбатдош
Фатхулла ҲИКМАТОВ.

Шайхонтоҳур туманидаги «Маҳзуна» хусусий ательесидан, меҳнат қилаётган чеварлардан кўпчилик мамун бўлмоқда. Чунки улар қисқа вақт ичидан турли ҳажимдаги кийимларни тикиб беришади.

СУРАТДА: ательенинг моҳир тикувчиси Улфатой Қодирова. Қозим Улмасов олган сурат.

Тошкент тепловоз депоси жамоаси зиммасига тепловозларни таъмирлаш ва уларнинг мунтазам ҳаракатда бўлишини таъминлашдек муҳим, масъулиятли вазифа юклатилган. Ҳўш, жамоа бу давлат, хўжалик аҳамиятига эга бўлган ишни қандай бажармоқда? Депо хизматчиларининг бугунги кунини қизиқсангиз, бу саволга албатта жавоб топасиз.

Мазкур меҳнат жамоасининг сай-ҳаракати билан «Тошкент-Чингелди», «Тошкент-Бекобод» оралигида, шунингдек, «Тошкент-Самарқанд» ҳамда «Самарқанд-Тошкент» йўналишлари бўйича тепловозлар қатъий жадвал бўйича қатнаб, йўловчилар белгиланган вақтда ўз манзилларига ҳавф-хатарсиз элтиб қўйилмоқда. Бундан ташқари, «Тошкент-Ҳўжақент», «Тошкент-Ангрен» ва «Тошкент-Жиззах» сингари шаҳар атрофи йўналишлари бўйича тепловозларнинг мунтазам ҳаракатини таъминлаш, шу билан бирга Тошкент, Жиззах ва Сирдарё вилоятлари ҳудудидаги 90 га яқин бекатларда кичик тепловозлар ёрдамида вагонлари мўйайн белгиланган йўналишлар бўйича тайёрлаб қўйиш ишлари ҳам мазкур депо ишчи-хизматчилари зиммасида.

— Бугунги кунда жамоа-

мизда ҳаммаси бўлиб 1 минг 232 киши меҳнат қилмоқда, — деди биз билан суҳбатда Тошкент тепловоз депоси бошлиги Баҳром Муротқобиллов. — Уларнинг бир ёқадан бош чиқариб ташаббускор ва тадбиркорлик билан иш юритишлари натижасида жамоа бўйича юқори кўрсаткичларга эришяпмиз.

Дарҳақиқат шундай. Бошликнинг гапига қараганда, шу йил-

ганимиздан кейин вақтдан унумли фойдаланиб, иқтисод ва тежамкорлик билан ҳаракат қилишимиз тўғрисида эндиликда 40 турдан зиёд турли эътиҳоз қисмларини бевосита ўз устахонамизда таъмирлашни йўлга қўйдик. Утган йил бошидан эса резина-техника буюмлари, чўноччи турли ўлчамдаги гильзаларни мустаҳкамлашга мўлаштирилган ҳалқаларни ҳам депонинг ўзидан тайёр-

Транспорт

ТАДБИРКОРГА ОМАД ЁР

нинг 9 ойи мобайнида жамоа фақат юк ташишининг ўзидангина 230 миллион сўм даромад қилинган. Йўловчилар ташинишдан олинган сўм фойда 410 миллион сўмни ташкил этди.

9 ойи мобайнида турли ташкилот, корхона, идора ва муассасаларига тепловозларнинг ижарага беришдан келган даромад 78 миллион сўм бўлди. Бошқа хилдаги техник иқтисодий кўрсаткичлар ҳам салмоқлидир. Хуллас, депо жамоасининг 9 ойда ишлаб топган даромади 1 миллиард 14 миллион сўмга етди.

— Илгари зарур эҳтиёт қисмлари асосан Россиядан келтирилган эди, — деди Баҳром Муротқобиллов сўзида давом этиб, — Мустақилликка эриш-

лаяпмиз. Унчага бу хилдаги хилма-хил деталу эҳтиёт қисмлари Россиядан олар эдик. Шу йилнинг иккинчи чорагидан бошлаб кичик тепловозларни капитал таъмирлаш ишлари ҳам ўзимизда амалга ошири-лаётганимизга айни мuddа бўлди. Шунингдек, ўндан зиёд ра-ционализаторлик тақлифи ишлаб чиқаришга таътиқ этилган, ҳам қўлга киритилган ютуқларимизнинг гарови бўл-

моқда. Депода ана шу ва бошқа зарур тадбирлар амалга ошири-лаётганимизга боис тепловозларни таъмирлаш ва эҳтиёт қисмлар сотиб олишга 690 миллион 907 минг сўм сарфланган. Бошқача қилиб айтганда, тўққиз ойда кўзда тутилганидан 59 миллион 900 минг сўм кам ха-

ражат қилинди. Шунингдек, таъмирлаш ишлари таннари 59 миллион сўмга арзонлашди.

Чиндан ҳам ҳар қандай ютуқлар замирида юқори самардорликка эришиш йўлида қилинган сай-ҳаракат, иш унуми ва сифатини яхшилаш борасидаги изланиш тадбиркорлик йўлида қилинган меҳнат ётади. Бу борада сўз юритилар экан, депо бош муҳандиси Абдуфаттоҳ Гойибназаров, депо бошлигининг таъмирлаш ишлари бўйича ўринбосари Владимир Горюнов, техника бўлими бошлиги Дилбар Толипова, шу бўлим муҳандиси Турсунбой Абдурахмонов, уста Узган Фозиллов, дизелчи-чилангар Эргаш Раҳимов каби фидойи, тадбиркор ва ташаббускор ишчи-хизматчиларнинг номларини алоҳида тилга олиб ўтиш даркор. Жамоанинг аҳли-иноқликда самарали меҳнат қилаётгани боис ишчи-хизматчиларнинг ўртача ойлиги ҳам 15 минг сўмдан ошган. Тепловоз машинистлариники эса 17 минг 760 сўмни ташкил этди. Шунингдек, чилангарларнинг ўртача ойлиги 14 минг 340 сўмга тўғри келмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, меҳнатни тўғри ташкил этиш тадбиркорлик билан иш юритиш ва юқори иштиёмога риоя этилаётганимизга эришилган барча муваффақиятларнинг омилли бўлмоқда.

Музаффар ТУРОВОВ.

Бизнесмиз?

«ФОРД»ДАН «ФИАТ»ГАЧА

Бугунги кунда дунёда автомобиль ишлаб чиқараётган давлатлар сони тобора кўпайиб бормоқда. Шулардан бири Бразилиядир.

Бразилияда четдан автомобиллар келтириш мамлакат иқтисодида катта зарар келтирарди. Шунинг учун иқтисодий жиҳатдан мустаҳкам, мустақил бўлиш учун мамлакат ўзининг автомобиль саноатини ривожлантиришга бел боғлади. Бразилияда биринчи марта Сан-Паулу шаҳрида 1919 йили Генри Форд «Форд-Т» автомобилни йиғиш заводини қурди. Олти йилдан кейин Форд фирмасининг бош рақобатчиси «Женерал моторс» ҳам ўз автомобил ийғиш заводларини қуришни бошлади. Иккинчи жаҳон урушидан кейин Бразилияга қўллаб-қувватлаш оқиб кела бошлади ва бунинг натижасида Германия Федератив Республикасининг қўллаб-қувватлаш бўлими билан асосан автомобильсозликни ривожлантиришга кенг йўл очилди.

1960 йили «Фольксваген» компанияси Бразилияда ўзининг қўллаб-қувватлаш ишлаб чиқарадиган заводини қуриб, тезда ишга туширди. Бу заводда автомобил ийғиш чаракли барча деталлар ишлаб чиқарилади ва автомобиль йиғилари. Яъни конвейерлардан «Жук» маркали автомобиллар чиқа бошлади. Бу автомобилни бразилияликлар португал тилида «Фуска» деб ҳам атайдилар.

Бугун Бразилия жаҳон бозоридан автомобиллар ишлаб чиқариш бўйича 11-ўринни эгаллаб турган бўлса ҳам, унинг ишлари чет эл фирмаларига жуда ҳам боғлиқ. Ҳозир Бразилияда «Фольксваген» фирмаси етакчи фирмалардан бири бўлиб, йилга камида 500 минг автомобил ишлаб чиқаради, кейин «Шевроле» фирмаси 300 мингга яқин, кейин «Фиат» ва «Форд» фирмалари туради. Бир миллиондан ошқ автомобилларнинг 3 фоизини яъни «Дакон», «Гурхель», «Лафери», «Миура» ва «Пума» моделларини ишлаб чиқарувчи Бразилия фирмалари ташкил қилади. Бразилияда ўзини автономлиқлик ҳолатида марказий илмий-техникавий конструкторлик бюрослари йўқ, барча куч чет элиникидир.

Нефть казиб чиқариш жуда ҳам кам, шунинг учун бензин нархи анча қимматроқ, лекин Бразилиянинг табиий шариоти турли дарахларнинг тезда ўсиб етилишига барча шариотлар яратди. Бу ердagi автомобилларнинг двигателлари ёғоч

спирти билан ишлашга мослашган, чунки бу ерда қўллаб ёғоч спирти олинади. Аҳолининг 60 фоизига яқини кишлоқ жойларида яшаб, йилдайилар. Кишлоқ йўллари жуда ҳам ёмон ахволда бўлганилиги учун уларга мустаҳкам, сифатли, тежамли деталлар ўрнатилади. Энг асосийси автомобиль корпусини ердан баланд экани, гилдираклари орқа ҳамда олдинги ўз ҳаракат механизмига эга бўлиши автомобилни кишлоққоқ қилади.

«Гурхель-каракас», «Шевроле-веронейо» русумли автомобиллари юқори сифатли, ҳар қандай йўлда ҳам юра оладиган қилиб ишлаб чиқаришмоқда. 30га яқин кичик фирмалар «Трон туризмо» русумли спорт автомобиллари учун ихтисослашган ва кўпчилиги автомобил ийғиш кузовини ойна-пластикдан ишлаб, автомобиль кузовини иссиқ шариотда чиқаришга чек қўйди ва машина анча енгил бўлиб, ёнгилли сарфи 20-25 фоизга камайдди. Бразилиянинг ўз заводлари ишлаб чиқарадиган «Гурхель», «Пума», «Санта-Матильда», «Лафери», «Лимуре» русумли автомобиллариники эл асосий қисмлари асбоблари чет эл фирмалари «Фольксваген», «Шевроле», «Форд», «Фиат»лардан келтирилиб йиғилди.

Бу ерда «Корпер-шукер» русумли пойга учун мўлжалланган «Формула-1» автомобилларини ҳам ишлаб чиқаришди. Ушбу автомобилларда жаҳоннинг «Формула-1» русумидаги пойга-сида жаҳонда биринчи марта биринчи ўринни эгаллаган Эмерсон Фиттиполь учун ишлаб чиқаришган эди. 1960 йиллари Бразилияда «Рено» фирмаси қўллаб «Рено-12» русумли автомобиллар чиқара бошлади, кейинроқ бу заводларни «Форд» фирмаси сотиб олиб, 1968 йилдан бошлаб «Рено»ни «Корсель» автомобиллари «Форд» байроғи остида чиқа бошлади. 1977 йилдан бошлаб Бразилияда жуда харидорроқ «Форд-Корсель» русумли автомобиллар қўллаб ишлаб чиқарила бошланди. Бразилия «Даймлер-Бенц» фирмаси лицензияси асосида 1968 йилдан бошлаб йўналишининг «Тойота-Бандей-Ранте» жипини ишлаб чиқара бошлади. Бу автомобилларга 35 от кучига эга бўлган дизель двигатели ўрнатишган бўлиб, корпуси ердан анча баланд, 210 миллиметрлик гилдираклари 16 дюймлик, тўртта гилдирак ҳам ўз ҳаракат механизмига эга. Саккизта тезлик узатиш тизими билан жиҳозланган бўлиб, кишлоқ учун жуда ҳам маъқул бўлди ва ўзини узок вақт таъмирланмасдан ишлашини амалда исбот қилди.

Илхом ШЕРМУХАМЕДОВ.

Кўшилар суҳбатидан:
— Бугун лифт ишлаптимиз, бирдор?
— Йўқ. Билишимиз бу сафар ҳам алдандик шеккили.
— Ахир ҳар нарсанинг ҳам чегараси бўлади-да. Наҳотки олти ойдан бери овороқ сарсон қилишса.

Бундай суҳбат Яқкасарой туманининг Бобур кўчасида жойлашган тўққиз қаватли «87-Б», «87-В» уйларнинг истикоматчилари томонидан деярли ҳар кун тасқорланади. Бу мунозаралар сизда тасаввур ҳосил қилиш учун ўша уйларда яшовчиларнинг тахририятга йўллаган мактубини айтган келтиришни лозим топтик.

«Биз юқорида баён этилган уйларнинг хонадонларида истикомат қилувчилар, қуйидагиларни илтимос қилиб мактуб йўлламоқдамиз. Бу тўққиз қаватли уйларда беш йилдан бери яшаб келамиз. Охири ярим йил давомида айрим муаммолар пайдо бўлдики, уларни ҳал қилмасдан бўлмайди.

1.Олти ойлар ҳамаси лифтиларимиз гоҳ ишлаб, гоҳ ишламай қўйди. Охириги тўрт ой давомида эса батамом ишламай қолди. Мурожаат қилмаган ташкилотларимиз қолмади, десак муболага бўлмас. Қайта бормайлик «Хал қиламиз» деб ваъда беришади. Лекин ижродан эса дарак йўқ. Айниқса тепа қаватларда яшовчи қариялар, ёш болалар ва ногиронларга қийин бўлди.

2. Уйимизнинг ертўласига сув тошиб, зах бўлиб ётибди, чивиллар пайдо бўлган. Ертўладаги ахвол кун сайин ёмонлашиб, санитария қоидаларига эид ҳолатлар пайдо бўлмоқда.

3. Бу уйлар «Тошқўқимачиш» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли бўлгани учун ижара корхонасига мурожаат қилсак, улар ўзларидан масъулиятини соқит қилишади. Натижада қимдан ёрдам сўрашни ҳам билмай қолаяпмиз. Агар уйларимиз Яқкасарой тумани коммунал фойдаланиш бошқармаси иҳтиёрига топширилганда бундай сансалорликка ўрин қолмасиди, деган ҳаёлга борамиз.

Хуллас, бу муаммоларни ҳал қилишда ёрдам беришнингизни сўраймиз».

Ахли бу иш юзасидан қайси ташкилотларга мурожаат қилганини аниқ билмоқчи бўлсангиз марҳамат. Уларни номма-ном келтиришимиз қийин эмас. Масалан, Яқкасарой ҳокимлигига, «Тошқўқимачиш» корхонаси маъмуриятига, «Тошкентлифт» ишлаб чиқариш бирлашмасига ва нийҳоят Тошкент шаҳар хўжалик судига. Яна орада қанча-қанча ташкилотларга елиб-югурилганлигини келтириб ўтирмадик.

Албатта шу ўринда ўқувчида «Агар ишга Тошкент шаҳар хўжалик суди аралашган бўлса, у ҳақиқатни аниқлаб бергандир» деган савол туғилиши табиий.

Тўғри, суд ҳал қилувчи ҳукми билан оқижа, қорани қорага ажратиб берди. Лекин ҳамма гап орадан бир неча ойлар ўтсада, унинг бажарилмаслигида. Томонлар ўртасидаги баҳс ва мунозараларга асосий сабабини аниқлаш мақсадида диққатингизни суд ажримидан олинган ушбу кўчирмага қаратмоқчимиз.

Даввогар — «Тошкентлифт» корхонаси жавобгарлар — «Тошқўқимачиш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва унга қарашли уй-жой коммунал бўлимидан 1194641 сўмни ундириб бериш тўғрисидаги даввоси бўйича ишни қўриб чиқиб аниқлади.

Суд муҳокамасидан ва ишдаги материаллардан маълум бўлишича,

даввогар билан «Тошқўқимачиш» корхонасининг уй-жой коммунал бўлими ўртасида 1995 йил 25 декабрда тузилган, 1219-сонли шартномага қўра даввогар бўлим фойдаланган лифларга техник хизмат кўра-тиш ишларини бажарган. Аммо бўлим кўрсатилган хизмат учун ҳақ тўламаган ва 1997 йил 28 августга унинг даввогар олдидagi қарзи 1194641 сўмни ташкил қилган. Бу ҳолат тарафлар ўртасида тузилган таққослаш далолатномаси билан тасдиқланган. Шу сабабли даввогар бўлимдан ушбу суммани ундириб беришни сўраган.

Аммо «Тошқўқимачиш» корхонаси тақдим қилган факторможада корхона ушбу бўлим уларнинг таркибий қисми бўлиб, юридик шахс хисобланмаслигини ёзган. Шу сабабли тарафлар ўртасида тузилган шартнома ҳақиқий эмаслигини таъкидлаган. Бу ҳолатдан келиб чиқиб суд ишни қўришни бошқа кунга қолдириб заводнинг ўзини қўшимча жавобгар сифатида ишга жалб қилди, ҳамда томонларга факторможа ва ўз эътирозларини асословчи бошқа ҳужжатларни судга тақдим этишни сўради.

Ишдаги материаллар даввогарнинг даввоси асосли эканлигини тасдиқлайди. Шу боис суд даввогарнинг даввосини ва давлат божи қараларини «Тошқўқимачиш» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳисобидан тўлиқ қаноатлантиришни у

№ 12 (84) Тошкент шаҳар табият муҳофазат қилиш қўмитасининг саҳифаси

Одатда йил якунида бир бор босиб ўтган йўлга қаралади. Якун ясалади, янги режалар белгиланади. Бу йил табият химояси, шаҳримизнинг экологик ҳаволини яхшилаш борасида талай юмушлар амалга оширилди.

Ҳозир яшнаб турган дарахт-зорлар, хиёбонлар қаторига қўшилиши учун минглаб туп манзарали дарахт ниҳоллари ўтказилди. Айни пайтда қуриганлари кесиб ташланди, дарахтларга ишлов берилди. Лекин бу юмушлар ҳар қанча мақтовга сазовор бўлмасин битта лекин борки, буни таъкидлаш керак ҳам барча тушунади: бу — ниҳолларни парваришlash масаласи, уларга меҳр-муҳаббат кўрсатиш масаласи.

Бу йил экилган ўн минглаб туп кўчатнинг қанчаси келгуси йил баҳорда кўқарар экан. Мабодо дарахтларнинг яқини тугатган ҳам шаҳримиз аллақандам ям-яшил воҳага айланади. Ахир йилига озмунча ниҳол экиладими?

Хайриятки, шаҳримизнинг барча гушаларида ҳавол нолийдиган даражада эмас. Шукр этадиган жойимиз одамлар дарахтларга, гулларга фақат ўз ҳовилиларида эмас, жамоат жойларида ҳам назар соляптилар. «Ҳой барака топ-гурлар, — дегинг келади шунда, — кел, яхшилаб қарайлик, муҳаббат билан қарайлик. Шу майсалар, шу дарахтлар, шу гуллару шу сувлар атроф-муҳит дегани бўлади. Бунни унутма!».

Атроф-муҳит муҳофазаси шу куннинг энг долзарб масаласи эканини қайд этиб жаҳоннинг энг синалган, нуфузли ташкилотлари бонг урмоқда. Ҳавонинг, ернинг, сувнинг ифлослангани ҳақида тинмай гапирилмоқда, одамларни инсофта қорлаш одади бурчага айланган бўлган. Шундай бир пайтда шаҳримизнинг Қорақамис, Юсубод, Қўйлик мавзелирида бўлдим. Бутун-бутун сердарахт хиёбонларини, кўп

қаватли уйлар орасидаги боғча, гулзорларни, бўйи тўрт-беш қаватга етиб қолган, ҳатто ошиб кетган чинорларни, акация, қайрағоч, те-ракларни қўриб қўзингиз ҳам, дилингиз ҳам яшнади.

Чиндан ҳам она шаҳримиз Тошкент жаҳондаги энг яшил шаҳарлардан бири деб ном чиқаргани бежиз эмас. Лекин битта машина чиқарган ис газининг ўрнини тўлдириш учун битта дарахт бир кеча-кундуз давомида кислород чи-

ИЗБОР

ЎТЛИ НИДО

қариши кераклигини ўйласак, бу яшилликларни асраш, авайлаш, кўпайтириш қанчалар зарурлигини чуқурроқ англаймиз.

Тошкент мустақил юртимиз пойтахти бўлган, айниқса иқтисодий, маданий юксалиш палласига кирди. Пастак уйлар, тор, қингир-қийшқил кўчалар ўрнига кўпқаватли уйлар, кенг, равон кўчалар бунёд этилди ва этилмоқда. Лекин негидир янги кўчаларнинг четига, янги хиёбонларга гуллар, кўчатлар экиш суст бораётди. Ваҳоланки ҳар биримиз шаҳримизнинг яшилликларини ўйлашимиз, ўйлашимиз эмас, яратишимиз зарурлигини чуқур ҳис этишимиз керак. Шу ўринда шаҳримизнинг яшил белбоғларини яратиш ҳақидаги ташаббусларни эслайлик. Бунда отаболаримизнинг азалий боғбонлик санъатини ўрганиб, ўшалардек фидойилик кўрсатишимиз мумкин, нуфузли касб этади. «Умид билан суқилган таёқ, бир кун берар меваю япроқ», деб бежиз айтмаганлар.

Хўш, «Яшил белбоғ» нима? Яшил белбоғ, бу шаҳримизнинг атрофида ажойиб боғлар яратиш демакдир. Боғларни яратиш эса ўзи бўлмаслигини биламиз. Қадим Тошкентнинг боғларини, сувлари-

ни, мусаффо ҳавосини бир эсланг! Қанчалар меҳнат эвазига яралган улар! Улардан барча баҳраманд бўлган.

Атроф-муҳит муҳофазасининг яна бир белгиси — бу озодагарчиликдир. Кейинги пайтда шаҳримизнинг санитария ҳолатини яхшилаш учун талай юмушлар амалга ошириляпти. Лекин куз келди дегунча дилингизни хира қиладиган манзара намоеён бўлади. Ҳар ерларда ҳазонлар гуриллаб ёнади. Ахир уни шаҳар ташқарисига олиб чиқиб, гумсуга айлантириш, маҳаллий ўғит сифатида ишлатиш мумкин-ку! «Ойнаи жаҳон»да бир тадбиркор бир неча кун олдин шу соҳадаги тажрибаларини ўртоқлашди. Ҳатто япроқлар қорвага яхши озуқа ҳам бўлади, деди. Бунга эса ҳафсала керак, холос. «Экосан» халқаро хайрия жағмамасининг Тошкент шаҳар бўлими ташаббуси билан «Экология ва саломатлик кунлари» ўтказилди. Ҳамшаҳарларимиз қанчалар санитарияга, гигиенага амал қилсалар, юқумли касалликлар шунча камаяди. Ахир «Иш — устасидан, касалик — тозаликдан кўради», дейди халқимиз. Хуллас, хайри тадбирлар қўллаб бўлиб ўтмоқда. Лекин шунча тадбирлар ўтказилаётгани билан корхоналарда ҳамон тупроқ, ер ости сувлари барибир ифлосланмоқда. Ҳавога зарарли чиқиндилар қўллаб чиқарилмоқда, сувларни эса ифлослантириш давом этмоқда. Бундай ҳолларга барҳам беришимиз керак.

Ҳар биримиз битта осмон, битта замин, битта қуёш остида яшаймиз. Шундай экан ҳар биримиздан келгуси авлодимизга табиятни ардоқлаш, унинг баргини бутун сақлаш мерос бўлиб қолсин. Бу бугуннинг қақирғи эмас. Бу ҳақиқатлиқ давлат. Унга виждонимиз, пок одамлар қулоқ тутади. Виждонни уйғотайлик, азизлар. Ана шундагина табиятнинг нидосини, вужудимизни ларзага солган ўтли нидони эшитамиз: «Онагман, сенинг, инсон! Онани эса ҳўрламайдилар, ҳамиша бошда тутадилар. Сен мейли бошини тутаяпсанми?».

Тоҳир ЙЎЛДОШЕВ.

Чилонзор тумани Тошкент шаҳрининг жанубий-ғарбий томонида жойлашган бўлиб, умумий ер майдони 2998 гектарни ташкил этади. Шундан 1334 гектари қўқаламзорлаштирилган. Иригация тармоқларининг узунлиги 44 километр. Туманда 26 та мавзе ва 44 та маҳалла мавжуд. Чилонзор тумани Акмал Икромов, Шайхонтохур, Яққасарой, Сергели ва Зангиота туманлари билан чегарадошидир.

Туман ҳудудидан Бўрижар, Оқтепа ва Анхор каналлари оқиб ўтади. Бўрижар каналнинг оқиб ўтиш узунлиги салкам олти километр, Оқтепа канали 12 ярим километр, Анхор каналнинг эса узунлиги 8 километрга етади. Шаҳар сув ҳўжалиги бошқармасига қарашли 7 та — Чўлпота (5,2 километр), Навза (2,8 километр), Эски Дархон (2,4 километр), Катта Ширин (2,6 километр),

рарли моддалар чиқариш манбаи инвентаризацияси бор корхоналар 59 тага етади. 6 та корхонада атмосфера ҳавосига зарарли моддалар чиқариш рухсатномаси мuddати тугаган. Умуман тумандаги 59 та корхонада зарарли чанг, газларни тозаловчи ускуналар сони 335 та ташкил этади.

Текширилган корхоналарга 286 та бажарилиши лозим бўлган йўриқномалар берил-

Туманларда

ШИОРИМИЗ — ИЗЧИЛЛИК

Қаъни (3,8 километр), Ботирма (1,9 километр), Бобур (2,9 километр) каналлари ҳам туманни сув билан таъминлашда муҳим роль ўйнайди.

Чилонзор туманида 119 та корхона бор. Шулardan 50 таси катта давлат корхонаси, 15 таси қўшма корхона ва 54 таси кичик корхоналар ҳисобланади. Оқик сув ҳавзасига оқова сув ташлайдиган корхоналар битта «Бешёғоччи» ҳиссадорлик жамияти бир кунда Бўрижар каналига шартли тоза 216 М³ ҳажмда оқова сув келиб тушади.

1998 йилнинг 11 ойи мобайнида қўмитамиз назоратчилари томонидан Чилонзор туманида режа асосида 57 та, қўшимча 16 та текширув ўтказилди.

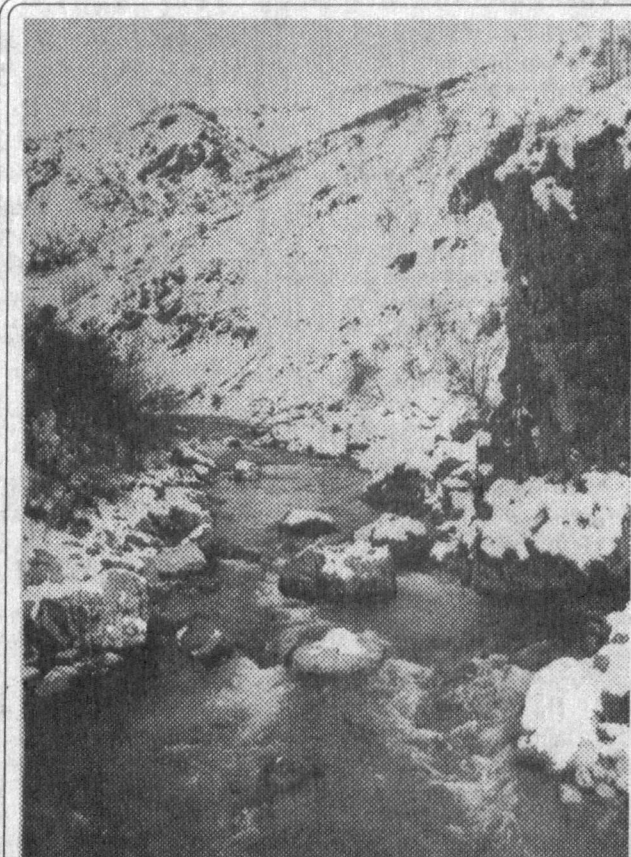
Табиятнинг муҳофазат қилиш қўмитасининг назоратчилари томонидан Чилонзор туманида режа асосида 57 та, қўшимча 16 та текширув ўтказилди.

Туман ободонлаштириш бошқармаси ходимлари билан ҳар ой якунида бир марта текширув ўтказилди.

Туман аҳолисининг 1998 йил 11 ойи ичида 9 та шикоят тушган ва назоратга олинди, ўз вақтида қўриб чиқилди, чора кўрилди. Икки корхона мансабдор шахсларига солинган жарима ўз вақтида тўланмаганлиги учун судга берилди.

Юқоридаги келтирилган далиллар бугунги кундаги ҳавонинг ақволи ақволи бўлиб турибди. Ниятимиз табиятнинг муҳофазат қилиш ишини изчил давом эттириб, шаҳримизнинг экологик ҳолати яхшила-нишига муносиб ҳисса қў-шишимиз.

Орзикул ТУРБОВ,
Лазиз МУХАММАДЖОНОВ,
назоратчилар.

Тоғлар оппоқ либосга бурқанди.

Табият муҳофазасида кўп қоидабузарликларга дуч келяпмиз. Улар икки ҳолатда қоидаларни буздилар: 6 табият муҳофазаси бу эртанги ҳаёт-маматимиз эканлигини тушуниб етмайдилар ёки осонгина жарима тўлаб қутулишга интиладилар. Мабодо экологик ҳавол ҳақида сўрасангиз: «Жарималарни тўлаб турибмизку» деб жавоб берадилар. Лекин жарима табият химоясига қўйилган ҳисса бўлмайди. Бунни қуйида келтири-лаётган жаримачилар ҳам тезроқ тушуниб етсалар қани эди.

● Шайхонтохурмаксу-транс» автокорхонаси омбор мудирини М. Толипов материалларга ҳўжа-сизларча муносабатда бўлганлиги, нефть махсу-лотлари тушишига йўл қўйгани учун 2500 сўм; гараж мудирини М. Мир-заахмедов 2000 сўм.

● Чилонзор туманида-

нидаги «Тошмаксуспар-дозкурилиш» ҳиссадорлик жамияти бошлиғи В. Бол-тунов 3300 сўм, ишбоши М. Бозоркулов 1100 сўм;

● Мирзо Улўғбек туманидаги Ядро физикаси институти тажриба заводи бош конструкторлик бюроси бош муҳандиси И. Иброҳимов заводи

Текширув

ЖАРИМА ҲИССА ЭМАС

ги 400-болалар боғчаси мудириси Т. Рустамова боғча ҳудудида ахлатлар уюми ҳосил бўлгани, ҳа-зонларни ёққани учун 1100 сўм;

● Шу тумандаги 1-пе-дагогика билим юрти ди-ректорининг ишлаб чиқа-риш бўйича ўринбосари Д. Маждидов билим юрти ҳудудида ҳазонларни ёқиб, атмосфера ҳавоси-нинг бузилишига йўл қўйгани учун 1100 сўм;

● «Бектемир қурилиш конструкцияси» ҳиссадор-лик жамияти бош меха-ниги Б. Сариев тозалаш ускуналарининг яроқсиз ҳолга келиб қолгани ва уларни вақтида алмаш-тирмагани оқибатида ат-роф-муҳит ҳаддан зиёд ифлосланиб кетишига йўл қўйилгани учун 1100 сўм;

● Бектемир туманида-ги 1-автомобил авто-жамламаси бошлиғи Б. Пўлатов чиқиндиларни ҳавога чиқариш учун рух-сатнома олмагани, маи-ший чиқиндиларни ўз ва-қтида йўқотмагани учун 1100 сўм;

● Акмал Икромов ту-манидаги «Пластик» кичик корхонаси директори А. Йўлдошев лойиҳаларни экологик экспертизанинг ижобий йўл ҳулосасисиз амалга оширгани учун 3300 сўм;

● Сергели туманидаги 2-ГПЗТК етакчиларидан бири Р. Наимов атмосфе-рага чиқиндиларни Тош-кент шаҳар табият му-ҳофазат қилиш қўмитаси-нинг рухсатномасисиз чи-қишига йўл қўйгани, ча-н-газ ютувчи ускуналар-нинг ишдан чиққанига эътибор бермагани учун 3300 сўм;

● Собир Раҳимов ту-манидаги 3-йирек панел-ли уйқозлик заводи ди-ректори Ш. Мирзааминов атмосферага берухсат, меъёридан ортқ захар-ли моддалар чиқишига бёфарқ қарагани учун 1100 сўм; худди шундай масалада Миробод туманидаги 400-болалар боғчаси мудириси Т. Рустамова боғча ҳудудида ахлатлар уюми ҳосил бўлгани, ҳа-зонларни ёққани учун 1100 сўм;

● Шу тумандаги 1-пе-дагогика билим юрти ди-ректорининг ишлаб чиқа-риш бўйича ўринбосари Д. Маждидов билим юрти ҳудудида ҳазонларни ёқиб, атмосфера ҳавоси-нинг бузилишига йўл қўйгани учун 1100 сўм;

● «Бектемир қурилиш конструкцияси» ҳиссадор-лик жамияти бош меха-ниги Б. Сариев тозалаш ускуналарининг яроқсиз ҳолга келиб қолгани ва уларни вақтида алмаш-тирмагани оқибатида ат-роф-муҳит ҳаддан зиёд ифлосланиб кетишига йўл қўйилгани учун 1100 сўм;

● Бектемир туманида-ги 1-автомобил авто-жамламаси бошлиғи Б. Пўлатов чиқиндиларни ҳавога чиқариш учун рух-сатнома олмагани, маи-ший чиқиндиларни ўз ва-қтида йўқотмагани учун 1100 сўм;

● Акмал Икромов ту-манидаги «Пластик» кичик корхонаси директори А. Йўлдошев лойиҳаларни экологик экспертизанинг ижобий йўл ҳулосасисиз амалга оширгани учун 3300 сўм;

● Сергели туманидаги 2-ГПЗТК етакчиларидан бири Р. Наимов атмосфе-рага чиқиндиларни Тош-кент шаҳар табият му-ҳофазат қилиш қўмитаси-нинг рухсатномасисиз чи-қишига йўл қўйгани, ча-н-газ ютувчи ускуналар-нинг ишдан чиққанига эътибор бермагани учун 3300 сўм;

● Собир Раҳимов ту-манидаги 3-йирек панел-ли уйқозлик заводи ди-ректори Ш. Мирзааминов атмосферага берухсат, меъёридан ортқ захар-ли моддалар чиқишига бёфарқ қарагани учун 1100 сўм; худди шундай масалада Миробод туманидаги 400-болалар боғчаси мудириси Т. Рустамова боғча ҳудудида ахлатлар уюми ҳосил бўлгани, ҳа-зонларни ёққани учун 1100 сўм;

● Шу тумандаги 1-пе-дагогика билим юрти ди-ректорининг ишлаб чиқа-риш бўйича ўринбосари Д. Маждидов билим юрти ҳудудида ҳазонларни ёқиб, атмосфера ҳавоси-нинг бузилишига йўл қўйгани учун 1100 сўм;

● «Бектемир қурилиш конструкцияси» ҳиссадор-лик жамияти бош меха-ниги Б. Сариев тозалаш ускуналарининг яроқсиз ҳолга келиб қолгани ва уларни вақтида алмаш-тирмагани оқибатида ат-роф-муҳит ҳаддан зиёд ифлосланиб кетишига йўл қўйилгани учун 1100 сўм;

● Бектемир туманида-ги 1-автомобил авто-жамламаси бошлиғи Б. Пўлатов чиқиндиларни ҳавога чиқариш учун рух-сатнома олмагани, маи-ший чиқиндиларни ўз ва-қтида йўқотмагани учун 1100 сўм;

● Акмал Икромов ту-манидаги «Пластик» кичик корхонаси директори А. Йўлдошев лойиҳаларни экологик экспертизанинг ижобий йўл ҳулосасисиз амалга оширгани учун 3300 сўм;

● Сергели туманидаги 2-ГПЗТК етакчиларидан бири Р. Наимов атмосфе-рага чиқиндиларни Тош-кент шаҳар табият му-ҳофазат қилиш қўмитаси-нинг рухсатномасисиз чи-қишига йўл қўйгани, ча-н-газ ютувчи ускуналар-нинг ишдан чиққанига эътибор бермагани учун 3300 сўм;

● Собир Раҳимов ту-манидаги 3-йирек панел-ли уйқозлик заводи ди-ректори Ш. Мирзааминов атмосферага берухсат, меъёридан ортқ захар-ли моддалар чиқишига бёфарқ қарагани учун 1100 сўм; худди шундай масалада Миробод туманидаги 400-болалар боғчаси мудириси Т. Рустамова боғча ҳудудида ахлатлар уюми ҳосил бўлгани, ҳа-зонларни ёққани учун 1100 сўм;

майдончасидаги ахлатлар орасида люминисцент лампалар сақлангани, мой махсулотлари билан ифлосланишига йўл қўйгани учун 3350 сўм;

● Ҳамза туманидаги «Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси» давлат акциядорлик жамияти цех бошлиғи ўринбосари К. Собиров 184-цехга келиб уланган нефть қувурлари-дан чиқадиган ифлослан-тирувчи манбаларни ўз вақтида бартараф этиш-га эътибор бермагани учун 3377 сўм;

● «Лок колор синтез» қўшма корхонасидаги ху-сусий тадбиркор Г. Ара-келов автомобилларга техник хизмат кўрсатиш жойи давлат экологик экспертизасининг ижобий ҳулосаси олинмасдан иш бошлагани учун 1100 сўм;

● 2-«Темирбетон бу-юмлари заводи» очик тур-даги ҳиссадорлик жамия-ти раиси ўринбосари М. Орифжонов сувдан фойдаланиш учун махсус рухсатнома олмай, ўза-бошчилик билан фойда-лангани учун 3800 сўм;

● Юсубод туманида-ги «Зенит» очик турдаги ҳиссадорлик жамияти ди-ректори ўринбосари Г. Тожиев транспорт цехи худудида ёнилғи-мойлаш махсулотлари нест-нобуд бўлиб ётгани учун 22000 сўм; худди шундай маса-лада Бектемир туманида-ги «Бинокор» қурилиш ко-нструкцияси» ҳиссадорлик жамияти бош нурчиси А. Ҳасанов 1100 сўм жарима тўладилар. Мана, унча узун бўлмаган рўйхат. Уни ўқиб қандай баҳо бе-риш сизга ҳавола, азиз ҳамшаҳарлар. Табиати асрашни жонлантириш эса жаримачиларнинг виждонига ҳавола.

Расул МҲМИНОВ,
Тошкент шаҳар табият муҳофазат қилиш қўмитаси мутахассиси.

Саҳифани Толиб САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

Ҳаммага маълумки, бирон-бир бино қури-лиши унинг лойиҳа-сметасини тузишдан бош-ланади. Айнан мана шу босқичда лойиҳачи-лар иншоотнинг технологик, геологик, ижтимоий-иқтисодий, экологик омилларини пухта ўрганиб чиқиллари керак. Бу соф ишлаб чи-қаришга мўлжалланган биноларга эмас, балки фуқаролар уй-жой қурилиши, спорт маж-мулари ва бошқа иншоотларга ҳам тааллуқли-дир. Барча омилларга эътибор берилмас экан, қурилиш атроф-муҳитнинг муҳофазасига жид-дий зарар етказиши мумкин.

Шу кеча-кундузда йирик ишлаб чиқариш бинолари амалда қурилмаётган экан, Тошкент учун ишлатилаётган технологияларни имкон борича табиятга зарар ет-казмайдиган ҳолга келтириш ниҳоятда муҳимдир.

Атроф-муҳит муҳофазаси учун белгиланган меъёр-лар борган сари қатийлашиб бормоқда. Бу маблағ сарфини (чанг тозаловчи, чиқиндиларни ёқувчи, ахлат-хона, тозалаш ускуналари ва ҳоказолар учун албатта) бир неча мартага оширади. Шу муносабат билан иш-лаб чиқарувчилар янги топилмалар устида изланади.

Муҳофазат

ЛОЙИҲАДАН БОШЛАНГАН ИШ

лар, табият муҳофазасига ҳам, ишлаб чиқаришга ҳам, иқтисодиётга самара берувчи технологиялар яратишга интиладилар.

Ишлаб чиқариши ривожланган мамлакатларда эко-логия борасида қуйидагиларни кўзга ташланган туради.

— экологик муаммоларнинг олдин оилиш;

— меъёрий белгиланиши иқтисодий ўлчамларда аниқ-лаш;

— давлат масъулиятидан корхоналарнинг жавобгар-лигига ўтиш.

Шу пайтгача бозорда арзон табиий манбалардан са-марали фойдаланиб келган фирмалар олдинги ўрин-ларда бўлиб келишган. Энди эса келажакда моддий, энергетик кам чиқимли ишлаб чиқаришни таъминлайди-ган фирмалар ютуққа эга бўлади.

Лойиҳаларни ишлаб чиқариш технологияси статис-тикаси шунинг кўрсаткичи, чиқиндиларнинг 25 фоизини маблағ сарф этимасдан бартараф этиш мумкин. Бу чо-ра-тадбирларни аниқ белгиланган ва самарали, ўз ўрни-да ишлатадиган технологиялар белгиланган. Бу ишлан-маларда чиқиндилар, турли зарарли моддаларга мах-сулотга айланимаган қимматбаҳо хом ашё сифатида қа-ралади. Чинқинди — бу табиий ресурслардан самарали фойдаланиб, қисқарттириш мумкин бўлган ишлаб чиқа-ришдаги йўқотишдир.

Ҳар қандай ишлаб чиқарувчи жараёни энергия ва хом ашёдан самарали фойдаланиш нўқтани назардан қайта қўриб чиқиш зарур. Ана шундагина захарли, за-рарли моддалар, чиқиндилар барҳам топади.

Махсулот ишлаб чиқаришдан қўзланган мақсад уни табиятга таъсирини камайтириш экан, барча қишди хом ашё ташийдан, яна ҳам тўғрироғи лойиҳадан бошла-моқ керак.

Татьяна КОШКИНА,
Тошкент шаҳар табият муҳофазат қилиш қўмитаси бош мутахассиси.

Турп буттуллилар оиласи-га мансуб бўлган икки йил-лик ўсимлик. Пояси тик ўсувчи, шохланган бўлади. Поянинг пастдаги барглари патсимон қирқилган, юқори-дагиси бутун, чўзиқ. Гули пушти, оқ, сарғиш бўлади. Меваси эса қўзок.

Турп сабзавот сифатида қўл-ланилиши билан бирга халқ табиба-тида ҳам ишлатилади. Чунки тур-пнинг шифобахш хосиятлари та-лайгина. Унинг таркибида дармон дорилар — С, В, В₂, В₆, РР, қанд, оксил, фитонцидлар, ферментлар, эфир мойи, минерал тузлар, хо-лин, лизозомин моддалари жо бўл-ган.

Халқ табибатида асосан илди-з меваси ишлатилади. У бўғим оғ-рикларига яхши таъсир кўрсатади. Барги кўзни равшан қиладди. Турп-нинг қайнатилгани йўталга, кўкрак шамоллашига, томоқ оғриғига ши-фо бўлади. Эмизикли оналарда сутни кўпайтиради. Барги ва бар-гининг суви жигар тикималарини очади. Уруғидан олинган шира ва мой қулоқ шангиллашини қолди-ради. Ичаклар фаолиятига сама-рали таъсир қилиб, танадан ор-тиқча ҳосилтеринни чиқариб таш-лаш хосияти бор. Бу билан киши-лардаги парижонхотирликнинг ол-дини олади. Даволашда унинг шарбати қўлланади. Бунинг учун

илди-з меваси ковак қилиб ўйила-ди ва унга қанд ёки асал тўлдирилади. Чамаси 6 соатдан сўнг шарбат тайёр бўлади. Ўт (сафрон) ажра-лишида фойда қилгани учун холеци-стит хасталиғида яхши наф беради. Жигар циррози ва шамоллашда малҳам бўлади. У пешоб ҳайдовчи, балғам қўчурувчи сифатида тавсия этилади.

Наботот

ТУРПНИНГ ХОСИЯТЛАРИ

Турп, лавлаг, сабзи шарбатла-ри аралашмаси камқонлиқда иш-латилади. Уруғи микробларга қар-ши ишлатилади. Шу боис уруғини об-дон сув билан аралаштирилади ва қийин битаётган чиркин яраларга қўйилади, пировардида яралар би-тиши тезлашади.

Турпни таомдан сўнг истеъмол қилиш керак. У таом ҳазмини яхши-лайди. Уни меъда-ичак яраси бор, меъда ширасининг кислоталилиги олшган беморлар, энтерит, юрак ка-салликларида дучор бўлган киши-ларга тавсия этилмайди.

Турп борасида Бобур шўҳнинг та-биби Юсуфий шундай ёзган:

**Турп есанг йўталга яхши даводир,
Сийдик равои бўлар, қўз**

эса равшан.

**Белга кучу қувват ато қиладир,
Мум бўлсанг, гўёки бўлурсан оҳан.**

Рухатдан ўтти тартиби: №10. ♦ Ёујорта Г-0597. Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ♦ Қоза бичими А-2 ♦ Шарқ» наприет матбаа-концерин босмақонаси. Корқона манзали: «Буюқ Турон» кўчаси, 41-уй. ♦ Босмага топишириш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.